

Anteckningar från möte med arbetsgruppen folkbibliotekens samarbete i Libris, Umeå 14 oktober 2014

Närvarande:

Hilda Androls, Kungl. biblioteket

Madelein Enström, Sveriges depåbibliotek och lånecentral, Umeå

Daniel Gustavsson, Gävle stadsbibliotek

Ulrika Hvidén, Göteborgs stadsbibliotek

Seija Jalkanen, Sveriges depåbibliotek och lånecentral

Karolina Jonson, Lerums bibliotek

Eva Myrhage, Härnösands bibliotek

Charlotta Simonsson, Karlstads stadsbibliotek

Astrid Wolff Feychting, Umeå stadsbibliotek

Mötesanteckningar: Seija Jalkanen

Presentationer:

Ulrika: Göteborg har 10-15 personer som katalogiserar 4-8 timmar i veckan. Ulrika är med i Libris användargrupp för katalogisering. Bibliotekssystemet heter Sierra – tidigare Millennium.

Karolina: Lerum är en kommun med cirka 40 000 invånare. Gick med i Libris januari 2014. Man hade tidigare bibliografisk service från Btj. Biblioteket har BOOK-IT och upplever vissa tekniska problem med katalogimport och ankomstregistrering. Karolina är med i Västra Götalands nätverk för Librisbibliotek/blivande Librisbibliotek. För närvarande är det bara Karolina som katalogiserar men två andra har gått katalogutbildning.

Daniel representerar Helgebiblioteken som har som mål att gå in i Libris 2015. Helgebiblioteken har BOOK-IT och har varit ett BURK-bibliotek. Har haft träffar med Karlstad, Västerås, Örebro, Uppsala och Eskilstuna inför övergången till Libris.

Charlotta var tidigare ledare för projektet "Inköp med Librisposter" för SELMA-biblioteken. Man har BOOK-IT och systemet omfattar 16 bibliotek. Det finns tre katalogisatörer: två i Karlstad och en i Arvika, som tillsammans omfattar en heltidstjänst. I nuläget är det mycket arbete med format som inte stämmer och flöden som inte fungerar. BOOK-IT är från början utvecklat för att arbeta mot BURK.

Regionbibliotek Värmland kommer att lämna en ekonomisk redovisning för projektet. Den vill vi alla ta del av. Värmland räknar med att kostnaden blir mindre ju fler folkbibliotek som går med i Libris.

Eva berättade att Härnösand har 25 000 invånare och Härnösands bibliotek har nyss fått veta att Mittuniversitetet lämnar Härnösand sommaren 2016. Systemet gemensamt med MIUN är Aleph. BURK-posterna för fackböcker och flerbandsverk konverterades till Librisposter vid sammanslagningen till Sambiblioteket år 2000 och det lyckades till 80 procent. Deweyövergången är genomförd för vuxen facklitteratur. Nytt biblioteksdatasystem kommer att upphandlas i år inför 2016. Det finns två katalogisatörer. All katalogisering av facklitteratur och annat som BTJ ej har poster på görs i Libris, men Libris förvärvsrutin används inte. Vissa poster köps från Btj (skönlitteratur och AV-media).

I Västernorrland finns inget regionalt samarbete runt katalog/katalogisering just nu. De flesta använder Libra utom Timrå (Micromarc) och Härnösand (Aleph). Okänt hur biblioteken ser på Librisövergången.

Hilda, folkbiblioteksansvarig på Kungl. biblioteket. År 2011 fick Kungl. biblioteket ett utökat uppdrag som även inkluderar folkbiblioteken. Från folkbibliotekshåll väcktes då ett önskemål om en nationell katalog och arbetet mot det målet startades - först som projekt men nu som ordinarie verksamhet på Enheten för metadata och systemstöd. KB informerar och stöttar bibliotek som är på väg in i Libris. KB kan inte göra allt utan det krävs engagemang och samarbete från folkbibliotekshåll. KB har medverkat till bildandet av nätverket mangkat och vårt eget nätverk.

Slutrapporten *Libris för folkbiblioteken* kom ut i april 2014 och redovisar vad som behövs för att Libris ska bli folkbiblioteksvänligt.

Astrid representerar Umeåregionen. Regionen omfattar sex kommuner som sedan 2002 samarbetar i den gemensamma Librakatalogen. Övergången till Libris genomfördes i årsskiftet 2013-2014. Nu krävs det att fler i personalen engagerar sig i metadatahanteringen. Det finns också tekniska problem med postimport vid förvärv.

Gamla BURK-poster kommer inte att matchas mot Libris. Flera små bibliotek går över till Dewey. Stadsbiblioteket har haft fullt upp med att flytta till Väven. Från 2015 kommer regionen att ha tre personer som katalogiserar på delar av sin tid.

Presentationerna och den efterföljande diskussionen satte namn på den problematik som vi upplevt vid Librisövergången. BOOK-IT bibliotek har betydande problem på grund av de olika formaten medan andra upplever större problem med att omorientera sig och lämna gamla rutiner. Trots detta är 10-20 folkbibliotek på väg in i Libris under 2015.

Uppdraget för vår grupp är att identifiera och analysera folkbibliotekens behov, fokusera på konkreta problem, kanalisera frågeställningar, föreslå lösningar, samordna, bistå med rådgivning och erbjuda fortbildning i katalogisering.

Mycket av rädslan för Libriskatalogisering kommer att försvinna med Libris XL. Den får bättre funktionalitet och gränssnitt än Voyager, menade Hilda. I Libris XL kommer man till exempel att få förslag på ämnesord.

Karolina menade att folkbibliotek på skilda håll försöker lösa samma problem och efterlyste en kommunikationskanal. Vi har folkbibliotekslistan, men det vore bra att ha en tråd där man kan följa en specifik fråga.

Karolina fick i uppdrag att undersöka vilken plattform för kommunikation vi kan använda.

Därefter diskuterades postförsörjning av mångspråkigt material och annat svårt material. Kan vissa bibliotek åta sig katalogisering åt andra? Kan vi skapa en köp/sälj-modell? Mötesdeltagarna var skeptiska till tanken om "ansvarsbibliotek", ingen har tid att åta sig extra uppdrag. En möjlighet vore att skapa en ny resurs, till exempel anställa personal på Internationella biblioteket med statliga medel. Import via WorldCat löser problem i vissa fall.

Redan idag löser man på sina håll en samordning av katalogfunktionen i de regionala samarbetena. Exempelvis gemensam finansiering av katalogiseringspersonal i regioner med samkataloger.

Charlotta menade att det är viktigt att vid upphandling ställa krav att innehållsrik post följer med beställning. Trots specifikationerna i upphandlingen kommer det inte alltid poster när vi köper från Btj, konstaterades det. I Libris förvärvsrutin ska man få preliminär post på alla typer av material.

Den 20 oktober träffar KB:s ledning representanter från Btj. Vår arbetsgrupp uppmanar KB att då ta upp frågan om postleveranser via Libris förvärvsrutin när biblioteken köper media från Btj.

Utöver KB:s centrala påtryckningar måste alla bibliotek ställa krav på medieleverantörerna i samband med upphandlingar. Vi i arbetsgruppen återrappporterar till Hilda när vi ser en förbättring.

Charlotta tipsade om Tuija Drakes föreläsning RDA à la SUB på konferensen "Ett råare Sverige". Drake inleder med att beskriva hur de arbetar på SUB och det skulle kunna vara en inspirerande arbetsmodell för folkbiblioteken.

<https://www.youtube.com/watch?v=C97qy1sBZFM>

http://www.kb.se/dokument/Bibliotek/utbildning/2013/RDA/RDA_A_LA_S_UB-td.pdf

En annan viktig fråga är ämnesord/genreord för skönlitteratur. Hilda informerade att KB:s ämnesordsredaktion håller på att gå igenom den skönlitterära ämneslistan och på sikt kommer listan med i Libris XL.

Charlotta tyckte att det är ett stort arbete att lägga skönämnesord och undrade om man kunde hitta en modell motsvarande den med barnämnesorden. Barnämnesorden läggs i posterna av Svenska barnboksinstitutet i samarbete med KB.

Mötet hade inget svar på hur frågan kan lösas utan att medel tillförs. Köpa katalogposter eller göra själv är frågan.

"Hos oss är det viktigt att ha äganderätt till poster", menade Ulrika. "Jag har en vinst i tid med Libris, min arbetstid är densamma", tyckte Eva. Charlotta sade att Karlstad inte har byggt upp någon stor katalogavdelning, men "något slags kompetens måste man ha, man fixar det som dyker upp".

Hilda sammanfattade med formuleringen att man behöver skapa en ny metadatakompetens och känna engagemang för sitt system och sina katalogposter om man ska jobba så här.

Sammanfattningsvis: grundläggande katalogiseringskunskaper behövs på alla bibliotek för att katalogdata ska kunna användas optimalt.

Vi pratade om objekt-koder och bärartyper. Objekt-koder finns bara i BOOK-IT. Vi måste hitta ett sätt att få in bärartyper/objekt-koder i Libris. De vanligaste medietyperna som folkbiblioteken använder är AV-material, storstil, lättläst och mp3.

På folkbibliotekschefsmötet den 17 oktober på KB kan tanken om köpa/sälja tjänster tas upp.

Utbildningsbehov: det behövs generell utbildning i vad Libris är och hur man katalogiserar. Det behövs även utbildning i ämnesord. KB planerar tillsammans med Sveriges depåbibliotek utbildningar som kan ges över hela landet och nära biblioteken.

Uppdrag till gruppens medlemmar:

Hitta plattform/forum för kommunikation utåt i praktiska frågor kring övergången till Libris - Karolina Jonson

Hur kan vi använda metadata? – Charlotta Simonsson, Ulrika Hvidén

Ur ett folkbiblioteksperspektiv formulera svar på frågan: varför Libris? Samt samla dokumentation om gruppens arbete på depåbiblioteket/lånecentralens webbplats – Astrid Wolff Feychting, Seija Jalkanen

Vi redovisar och diskuterar förslagen vid nästa möte.

Nästa möte för gruppen folkbibliotekens samarbete i Libris:

fredagen den 5 december kl. 10.00 via Adobe Connect. Hilda bjuder in. Depån/lånecentralen skickar dagordning. Se till att ha headset + mikrofon och webbkamera.